

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 51.

V Ljubljani, v petek 4. marca 1898.

Letnik XXVI

Katol. političnega društva občni zbor dne 2. marca 1898.

Predsednik, g. poslanec Povše, otvori občni zbor s krepkim nagovorom, s katerim pojasnjuje politični položaj. Ta se je od zadnjega občnega zbora dne 21. aprila 1897 pa do danes predružačil popolnoma. Provročile so ta preobrat znane jezikovne naredbe Badenijevega ministerstva, ki so bile sicer namenjene le za Češko in Moravsko, proti katerim pa so začeli liberalni in nacionálni Nemci ter socijalni demokratje vseh avstrijskih dežel nečuvno gonjo ter radi njih pričeli v parlamentu obstrukcijo, v kateri so se odlikovali s svojim hrupnim nastopom osobito nemški nacionálni. Početje teh mož naperjeno je bilo na to, da onemogočijo parlamentarno delovanje. Dosegli so res, da je državni zbor moral prenehati. Toda s tem se še niso zadovoljili. Pričeli so za svoje politične namene izkoriščati tudi akademično mladino. Res mora na to vso svojo pozornost obratiti vsak narod, saj vanjo stavi svoje nade, toda v prvi vrsti dnevna politika ne spada k poklicu akademične mladine, marveč ta mora se pred vsem spopolnjevati v znanosti, da more kedaj uspešno delovati mej narodom. Ta namen pa ravno ima naša slovenska akademična mladež, katera kruto trpi vsled postopanja nemških dijakov. Želeti bi bilo in pričakujemo to, da visoka vlada stori vse, kar je v njenih močeh, da omogoči nadaljevanje naukov onim dijakom, kateri morajo izven svoje domovine obiskavati visoke šole. Z vsemi močmi pa nam je tudi delovati na to, da se skoro naši slovenski mladini omogoči pridobiti si više izobrazbe na lastnem vseučilišču. Ka-

koršen je pa položaj sedaj, ko nemški nacionálni hujskajo neprestano, bati se je, da se ustava sistira za nekaj časa. To bi pa bilo našem narodu v veliko škodo. Vsplamtel je torej v naši državi zopet s tako silo, kakor že dolgo preje ne, boj za enakopravnost narodov. Tak resen položaj dal je naši stranki povoda, da je pričela z vso enerzijo delovati na to, da se doseže na Kranjskem sprava mej narodnima strankama. Doslej bil je položaj v deželi tak, da je odločeval načelnik poslancev kurije veleposestnikov, in jasno je, da take razmere niso mogle hasniti Slovincem na Kranjskem, da molčim o naših obmejnih bratih, katerim take razmere niso mogle biti v tolažbo v trdem boju za pravico. Govornik spominja se petdesetletnice Nj. Veličanstva, pod kojega mogočnim žezlom je tudi prostora prostemu razvoju našega naroda. Dal Bog, da bi se želje najblažjega vladarjev kmalu izpolnile, ter bi vsi narodi njegovega obsežnega cesarstva složili svoje moči v mirno, skupno delo, v slavo ljubljene vladarja in njegove hiše, v prid skupne domovine. (Odobranje). Bog ohrani ljubljene vladarja še dolgo let naši Avstriji. (Burno pritrdjevanje in živio-klici.)

Nadalje spominja se govornik jubileja svetega Očeta, kateri slaviti se pripravlja ves izobraženi svet, ne samo katoliški, vsi sloji družbe človeške. Omenja nevenljivih zaslug sv. Očeta za rešitev socijalnega vprašanja, njega simpatij do Slovanov. (Pitrdjevanje.) Tudi ves slovenski narod čestitljivemu starčku ter prosi Boga, da bi ga ohranil še mnogo let na duši in telesu krepkega. (Burno odobranje in živio-klici.)

Slovenskemu narodu pa želi govornik, da ostane vedno na trdnj podlagi sklepov vseslo-

venskega shoda z dne 16. septembra 1897, in da izvršujoč te sklepe, doseže lepšo bodočnost. (Živahno odobranje)

Na to poročila tajnik o upravni dobi od 21. aprila 1897 dalje. Rednih členov imelo je društvo v tej dobi 788. Izmed teh umrlo jih je 10, mej njimi proš Peter Urh, čegar ime je tesno zapleteno tudi v našo politično zgodovino zadnjih desetletij, deželni poslanec Matej Lavrenčič, katerega je smrt pokosila prerano, in blagi dr. Viktor Supan. Zbor se v znamenje sožalja dvigne s sedežev. — Nasproti političnim vprašanjem je društvo vedno krepko označevalo svoje stališče. Tako se je izreklo za splošno direktno in tajno volilno pravico. Sklenilo je resolucije, s katerimi obsoja postopanje obstrukcionalcev v državnem zboru ter izreka priznanje programu desnice. Odbor je v tem smislu tudi odposlal pisma predsednikom desničarskih klubov, od katerih so došle laskave zahvale. Odbor je v 8 sejah urejal društvene zadeve. Shode je priredilo društvo v Radečah, Žireh in Škofji Loki ter javni društveni shod dne 19. decembra 1897 v »Katoliškem domu« v Ljubljani, ki ostane markantno začrtan v politični zgodovini Slovencev, kajti takrat je društveni odbornik, državni poslanec dr. I. Šusteršič razvil idejo sprave mej narodnima strankama na Kranjskem in se je tako započela pravna akcija.

Sledi poročilo blagajnikovo o gmotnem stanju društva, katero je imelo dohodkov z blagajničnim ostankom iz prejšnjega leta vred 570 gld. 60 kr., stroškov pa skupaj 555 gld. 60 kr., tako, da ostane še v blagajni 15 gld.

Po dovršeni volitvi novega odbora zaključil predsednik zborovanje s trikratnim »Slava« Nj. Veličanstvu cesarju in Nj. Svetosti papežu.

LISTEK.

Josip Juraj Strossmayer.

Životopis.

(Dalje.)

Mladi biskup bil je dne 29. septembra 1850 slovesno v Djakovu vmeščen; pa kakor je ves naš narod vsprejel njegovo imenovanje z nautušenjem, tako ni čudno, da je od vseh strani prihital v Djakovo in pozdravil mladega škofa. Očividec te slavnosti, dr. Stjepan Ilijašević, nam pripoveduje, da je slovesnost trajala celih osem dni in da so razne deputacije v izbranih in duhovitih nagovorih pozdravljale Strossmayerja; on pa da jim je odzdravljaj v še duhovitejših in izbranejših govorih in jih razvnel do največjega nautušenja tako, da se je po vsej naši zemlji bliskoma raznesel glas: »V Djakovu se je nastanil velik duh.«

Prvih deset let biskupovanja posvetil se je mladi škof notranji vreditvi svoje škofije, in je tako rekoč zbiral moči in znanja, da z l. 1860 stopi v javnost s svojim velikim in obširnim delovanjem.

V to deseterico let spada njegovo imenovanje za apost. vikarja v kneževini srbski; vreditev

semenišča za bosenske mladeniče v Djakovu v letih 1853 do 1857; vreditev samostana usmiljenih sester v Djakovu leta 1856; preustrojitev kapiteljna pri sv. Jeri v Rimu leta 1858, vreditev preparandije v Djakovu, preustrojitev škofijskega semenišča, v katerem je zasnoval stolico za staroslovenski jezik s prvim profesorjem Fr. Kurelcem itd. Vse te ustanovitve in vreditve so ga stale dosti truda in še več denarja. — Leta 1858 je postal tajni svetnik.

Z Bachovim padcem leta 1860 začenja se prav za prav Strossmayerjevo javno delovanje na političnem, kulturnem in cerkvenem polju, katero delovanje je Strossmayerja uvrstilo med prve veličine ne samo svojega naroda, temveč celega omikanega sveta. O njegovem delu v pomnoženem državnem in hrvatskem zboru od leta 1860 do 1867 govorilo in pisalo se je dosti in zato pri tej priliki ni naš namen, obširneje se s tem baviti.

Leta 1867, ko so se imele v Hrvatski izvršiti volitve za sabor, čegar namen je bil, napraviti pogodbo z Mažari, moral je Strossmayer zapustiti Hrvatsko; šel je v Pariz, kjer je imel priliko seznaniti se z znamenitimi Francozi, kakor s Thiersom, Olivierom, Montalambertom in drugimi. Bil je tudi pred Napoleonom, nekoč pa je v neki restavraciji naletel tudi na Košuta, kate-

remu je povedal v obraz, kaj misli o njem in o Mažarih.

Od leta 1867 naprej se lahko reče, da Strossmayer ni več vodil javne politike. Sodeloval je sicer, po prigovarjanju svojih starih prijateljev, pri reviziji nagodbe; a ko je videl, da tudi ta revidirana nagodba ne bode hrvatskemu narodu zjamčila niti samostojnih financ, niti imenovanja bana po želji naroda, zapustil je Pešto in kraljevinski odbor, in niso ga mogli pripraviti do tega, da se povrne v Pešto, niti prošnje odličnih oseb, niti obljube visokih redov.

Strossmayer je bil s to revizijo tako nezadovoljen, da niti v hrvatski sabor ni hotel več priti; celo prijateljske vezi, ki so ga vezale z njegovimi starimi prijatelji, so bile zrahljane, in tako je Strossmayer pogostokrat moral občutiti, da ga niti iz Zagreba več solnce ne greje. A tudi njegov najintimnejši prijatelj, njegov »alter ego« dr. Franjo Rački, je stopil v opozicijo, med tem ko sta bila v djakovskem in vučanskem okraju kandidirana proti Mirku Hrvatu opozicijonalca, ki sta naposled leta 1878 bila tudi izvoljena. Miškotovića in drugih stebrov tedanje »narodne« stranke od leta 1873 ni bilo več v Djakovo; a narodna stranka, od biskupa zapuščena, zašla je v strujo, katera jo je leta 1880 dovela do Davidove mažarske šole.

(Dalje sledi.)

Deželni zbor kranjski.

XVII. seja dné 28. febr.

(Dalje.)

Temeljni dohodki deželnega zaklada pa so bili povsem neznatni. Vsled tega moral se je vsako leto izdatni nedostatek pri rednem gospodarjenju pokrивati s prikladami na neposredne in posredne davke in pa z nakladami. Priklade na neposredne davke iznašale so v letih 1887 in 1888 po 18%, od 1889 do 1895 po 28%, 1896 l. po 30%; one na neposredne davke pa v prvoimenovanih dveh letih po 20%, v naslednjih po 40%. Prinašale so pa: leta 1887 323.252 gl. l. 1892 585.607 gl., l. 1896 pa 647.641 gl.

Poleg teh priklad pokrivali ste nedostatek rednega gospodarjenja s a m o s t o j n i d e ž e l n i n a k l a d i od žganih opojnih pijač in od piva. Poslednjeimenovano naklado sklenil je deželni zbor v svoji seji dne 5. februarija 1895 l.; donášala pa je v letu 1895. 9016 gl. 71 kr. in v letu 1896 84.716 gl. 21½ kr. V letu 1896 dala je ta naklada čistega dohodka 92.748 gl. 42 kr.

Mnogo važnejša, ko ta naklada, je ona žganih opojnih tekočin, ki je bila sklenjena v seji dne 18. oktobra 1884. Pobiralo se je v letu 1885 po 3 gl. od hektolitra, v letih 1886 in 1887 po 6 gl., v letih 1888 do meseca maja 1895 po 15 kr. od hektolitrske stopinje in po 6 gl. od hektolitra poslanjenega žganja, od meseca maja 1895 l. nadalje pa po 30 kr. od hektolitrske stopinje in po 15 gl. od hektolitra poslanjenega žganja. Dohodki te naklade so bili:

leta 1887 90.500 gl.	leta 1892 197.722 gl.
» 1888 128.545 »	» 1893 212.159 »
» 1889 146.890 »	» 1894 209.150 »
» 1890 171.858 »	» 1895 223.709 »
» 1891 176.084 »	» 1896 334.476 »

Te številke govore razločno, kajti pričajo nam, da nam dohodki od naklade na žganje pokrивajo skoro tretjino vseh potrebščin deželnega zaklada. Pač je deželni zbor takrat, ko je to naklado sklepal, imel pred očmi zalaganje potrebščin; toda glavni namen mu to ni bil. Mislil je marveč, da se bode z obdačenjem žganja omejilo žganjepitje. Zato je, ker se je videlo, da prvotno sklenjena naklada tega ni dosegla, isto zviševal tako, da je v letu 1895 prišlo do sedanje gotovo jako izdatne naklade. Vendar pa tudi to žganjepitja ni omejilo. Poraba žganja in žganic marveč narašča od leta do leta tako, da je opravičen sklep, da se je ljudstvo tej telo in duha morečej pijači že tako privadilo, da ga od nje s samimi davki ne bode več mogoče odvrniti. Naravno je potemtakem, da stopa pri tem davku v ozadje etični moment in da se mora presojati le še dohodek, ki ga je pri rednem deželnem gospodarstvu prav izdatno upoštevati. In ker bi za ta dohodek, ako država upelje davek na žganje, ne bilo nadomestka, treba bode pri vladi prav energično potegniti se za to, da zagotovi deželi iz svojih prejemkov pri davku na žganje tak vsakoletni prispevek, kolikor je dohodek samostojne deželne naklade na žganje znašal v letu pred upeljavo državnega davka. To bode vlada tem laglje storiti zamogla, ker po dosedanjih izkušnjah ni dvojbe, da bode kakor doslej tudi poslej konsum žganja naraščal s številom prebivalstva.

O tem, kako je konsum naraščal, podajajo pojasnilo naslednje številke iz let, v katerih je dežela svojo naklado pobirala v lastnej režiji. Zadalca se je l. 1889 poslanjenega žganja 22.137 litrov, navadnega žganja pa 1.031.432 litrov; l. 1894 poslanjenega 25.150 navadnega 1.380.684 litrov; l. 1897 pa navadnega žganja že 1.527.514 litrov.

Izdatki, ki so leta 1894. presegli milijon goldinarjev, ne bodo se sedaj pač nič več znižali pod ta znesek. Tudi potem, ko bode že amortizovano za konverzijo zemljiške odveze najeto deželno posojilo, tega ni pričakovati, kajti do takrat bodo gotovo troški za šolstvo jako izdatno narastli. Silno važno je torej vprašanje, kje se bode v bodoče dobivalo pokritje za deželnega budgeta potrebščin. To vprašanje pa ni važno samo gledé deželnega budgeta kranjskega. Tudi ostala kraljestva in dežele nahajajo se skoro v istem položaji. Povsod pa je šolstvo, katero dosega — ponekod celo presega — polovico vseh rednih potrebščin.

Najlaglja pomoč bi pač bila, ko bi se ljudsko šolstvo podržavilo. Deželam odvzelo bi se na ta način mahoma veliko breme, katero jih ponekod

ovira v narodno-gospodarskem razvoju. Tudi bi to odgovarjalo najbolje sedanji uredbi ljudskega šolstva. Vsaj po njej deželi ne pripada nobena druga pravica, ko ta, da plačuje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

O položaju. Vesti, ki jih objavljajo razni listi te dni o notranjem položaju v Avstriji, so tako mnogovrstne in naravnost si nasprotujoče, da ni mogoče pripisovati jim popolne verjetnosti. Nekaj takih poročil novejšega časa popravljajo oziroma dementuje tudi včerajšnja »Reichswehr« v svojem poročilu o položaju, dohajajočem iz krogov parlamentarne večine. Prvič ni res, pravi ta list, da bi bili dosedanji člani zborničnega predsedstva že definitivno odklonili vsako kandidaturo za bodoča častna mesta. Mogoče je sicer še vse, a gotovosti v tem oziru ni nikake. — Večina zbornice je mej seboj jedina in trdna, oklepajoč se načela jednakopravnosti in avtonomije. Z vlado desnica nima nič skupnega. Njej niso znani načrti vlade in si tudi ne bode mnogo prizadevala, da bi se o njih poučila. Ako se vladi posreči omogočiti mirno parlamentarno delovanje, bo desnica gotovo sodelovala pri reševanju najnujnejih vprašanj, ako pa vladi to izpodleti, ne zadene desnice nikaka krivda. Kar se tiče kandidature posl. dr. Ebenhoča za predsedniško mesto, se izjavlja, da mu je večina sedaj ne bode ponudila, ker obstoji zanjo sedaj le jedno predsedstvo, namreč sedanje. Tudi nad tem dvomi poročevalec omenjenega lista, da bi bil državni zbor že sklican 15. t. m. To je po njegovem mnenju negotovo vsled tega, ker se ne vé, kak utis bodo napravile na Čeha in Nemce spremenjene jez. naredbe, ki vsak čas zagledajo beli dan. — Konečno se še zagotavlja, da se lex Falkenhayn, ki je veljala le za 13. sesijo, nič več ne obnovi, pač pa se mesto tega ukrene kaj družega, kar bo vsaj deloma omogočilo mirno delovanje parlamentarnega stroja. — Tako torej »Reichswehr«. Reči moramo, da je marsikateri misli vredno pripisovati precej verjetnosti. V glavnem se s tem vjemajo tudi izvajanja posl. dr. Engela.

Preosnova poslovnega reda za poslansko zbornico. Časopis »Czas«, ki zajema svoja poročila o notranje političnem položaju pogostokrat iz precej zanesljivih virov, objavlja sedaj nek pogovor z bivšim zborničnim predsednikom vitezom Abrahamovicem, ki neki goji nado, da se bode spremenil poslovni red poslanske zbornice tako, da bo omogočeno mirno delovanje držav. zbora. Bivši predsednik želi, da se odpravijo prva branja vladnih predlog. O predlogih, ki izhajajo iz sredine poslancev, naj bi govorili le predlagatelji, glasovanja po imenih, izvzemši ona, ki so potrebna za določitev števila glasov, naj se popolno odpravijo. Tudi glede tajnih glasovanj se name-rava nekaj ukreniti. Konečno pa je govoril baje Abrahamovic o ustanovitvi stalne zbornične straže, ki bi v prvi vrsti morala paziti na to, da se odstranijo iz zbornice oni poslanci, ki so bili izključeni od nekaj sej. Da je preosnova poslovnega reda potrebna, o tem gotovo nihče ne dvomi, toda vprašanje navstaja, bode li mogoče izvesti vse te namere, katere bo obstrukcija gotovo pobijala z vsemi močmi, kolikor ji jih bo na razpolago. Sicer pa tudi ni avtentično, da bi bil vitez Abrahamovic razpravljal o teh vprašanjih, predno je o tem sklepala parlamentarna komisija, ki ima v tem oziru gotovo prvo besedo. Najbrže je bila izražena samo kaka želja.

Višješolsko vprašanje. Kakor je bilo naznanjeno, je izdal ravnatelj praške policije odlok, s katerim se preklicuje naredba tega ravnateljstva, vsled katere je bilo prepovedano praškim višješolcem, nositi društvene čepice, trakove in druge dijaške znake. Kakor se sedaj kaže, je veljala prepoved le za čas zasedanja češkega deželnega zbora, ker je vlada menila, da bi sicer ta ne mogel mirno zborovati. S tem preklicem je torej odpravljena naredba, ki je provzročila v germanskih dijaških in tudi nedijaških krogih toliko hrupa. Toda vseučiliško vprašanje pa najbrže še sedaj ni rešeno. Prvič se baje vlada še sedaj ni »oprala« pri nemškem narodu, nasprotno pa je, kakor trdijo razni nemški listi, znova se pregrešila proti njemu. Najbolj zamerijo Votanovi čestilci Gautschu, da se je uvedlo nekoliko bolj strogo postopanje

napram nemškim dijakom že pri vpisovanju za drugi tečaj, ki se prične 7. t. mes. in traja do 21. marca. Napraviti bodo morali neke nove le ustne obljube, kar je po mnenju Germaniae ire-dentae popolno nepotrebno. Nadalje se preklic glede društvenih znakov ni objavil tako, kakor prvotna prepoved. Vse to bi pa nemško dijaštvo že še »preneslo«, ko bi jim zopet ne prišli pred oči slovanski dijaki, ki jih vedno »dražijo in iz-zivajo«, kar pa seveda ne bodo lahko prenašali tako »mirni« elementi, kot so ravno nemški burši. Vsekako bo torej pričakovati novih poročil o dijaških nemirih.

Kandidatura princa Jurija za mesto krečanskega guvernerja je, kakor znano, pokopana, vendar bo morda zanimalo, kaka je zgodovina te kandidature. Na to vprašanje nam odgovarja londonski časnik »Times«. Po pojasnilih tega lista je oče te ideje grški poslanik v Carjemgradu, princ Maurocordato, ki je poleti lanskega leta, ko je bival v Atenah, razodel svoj načrt kralju Juriju. Ko se je vrnil v Carigrad, mu je kralj naročil naj poizveduje pri turški vladi, kaj sodijo na sultanovem dvoru o taki misli. Poslanik je poročal o tem zelo ugodno, na kar je kralj Jurij pisal svoji materi danski kraljici Lujizi ter svoji sestri carinji-vdovi v Petrogradu. Obe sta priporočili to kandidaturo carju ter zunanjemu ministru grofu Muravjevu. Vendar se je pa hotel car še jedenkrat prepričati, kako sodijo o tej zadevi v Carjemgradu, in je vsled tega naročil poslaniku Jadovskemu, naj tudi on poizveduje, kaj bi rekli o tej kandidaturi v sultanovi palači. In proti pričakovanju se je glasilo njegovo poročilo ravno tako ugodno, kot prejšnje in nato je car stopil s tem predlogom v javnost. S kolikim vspehom, je že znano širšemu svetu, vidi se pa, da je bil le zapeljan oziroma premoten na celi črti.

Lord Rosebery, nekdanji angleški ministerski predsednik in bivši dolgoletni vodja liberalne stranke na Angleškem, ki je sedaj dalje časa živel sam za-se in se ni pečal z javnimi političnimi vprašanji, se je pokazal sedaj zopet v javnosti in se misli zopet udeleževati političnega boja. Svoje zopetno delovanje je pričel stari politik z dolgim, seveda naprednega duha polnim govorom, s katerim je nauduševal mnogobrojne navzoče za liberalne kandidate pri današnji londonski komunalni volitvi. Kakor se vidi, mu je dosedanji odmor zopet okrepil zdravje, posebno pa ga je najnovejša zmaga njegove stranke precej pokrepila. Stranka se torej nadja, da sedaj ne bo tako naglo zgubila moža-voditelja, kateremu se ima zahvaliti precejšnji del svojega življenja. Tej nasprotne stranke seveda ne morejo biti posebno vesele najnovejšega pojava v angleški politiki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. marca.

(Priateljski večer) zadnjo sredo je obravnaval o umetnosti na Slovenskem sploh in posebno, kakó bi se zbrala snov za natančnejšo zgodovino umetnosti na Slovenskem. Razgovor je vodil g. Viktor Steska ter podal v obširnem poročilu poslušalcem veliko izredno zanimivega gradiva glede umetnin in umetnikov v naši deželi. Znano je, da se je doslej pisalo malo o tej stroki v slovenskem jeziku, in še to je večinoma raztreseno po raznih listih. Več je podobnih spisov v nemškem jeziku, ki so pa deloma rokopisi (Thalberg Annales urbis Labacensis. 1660 — 1717. Erberg: Versuch e. L. f. k. v dodatku). Druge kronovine imajo večinoma precej natančne popise svojih umetnin; pri nas takih del pogrešamo. Najbolj so nam znane stavbe zlasti, kar je izšla lepa knjiga J. Flisa: Stavbinski slogi. Manj se je pisalo o drugih umetninah, recimo o slikah, o kipih, o kovinskih delih in vezeninah. Zato bi bilo iskreno želeto, da bi preč. g. kanonik Flis izdal čim preje knjigo, ki obravnava te predmete, in jo hrani že v rokopisu. — Govorilo se je potem o slikarstvu, kiparstvu in stavbarstvu, cerkvenem in posvetnem, o galerijah slik, ki se pri nas nahajajo in so žal premalo znane, ker so v privatnih rokah. Prisotni gospodje so navedli več umetnin, ki so še manj znane. Zanimivo je bilo posebno poročilo radovljiškega kapelana gospoda Avs-e-c-a, ki je napravil že okrog sto načrtov kranjskih cerkva. To poročilo nas je prepričalo, da je pri nas mnogo več ostankov romanske dobe, kakor se je mislilo

dosehmal. Želeti bi bilo, da se nekatere cerkve popravijo in tako ohranijo, kakor na pr. v Pletrijah, ki spada med najlepše gotiške stavbe na Kranjskem, in je v bistvu ohranjena še popolnoma v svojem zlogu, dasi, ali morda bolje, prav zató, ker rabi za shrambo. Zato bi bilo umestno, ko bi se naprosila podpora potom c. kr. centralne komisije v državnem zboru. Poleg cerkva pa je v tem oziru gotovo najti v deželi tudi po raznih gradovih in drugih starih poslopjih. Žal, da se tudi v tem pogledu vse premalo stori, da bi se spoznale in ohranile razne zgodovinske zanimivosti v deželi. — Vsi navzoči so bili mnenja, naj se slov. pokrajine sistematično preiščejo v umetnostnem oziru, najprej splošno, pozneje bolj natanko, da bo možno na podlagi splošnega pregleda in poznejših monografij sestaviti zgodovino umetnosti na Slovenskem. Trebalo bi seveda, da vsi zanimajoči se krogi sodelujejo in svoja poročila dopošiljajo društvu za cerkveno umetnost v Ljubljani. Več očíj več vidi, več močíj več stori. — Kako naj bi se preiskavalo, uči jasno zelorabna knjiga, prav v ta namen sestavljena; Wimmer: *Anleitung zur Erforschung und Beschreibung der kirchlichen Kunstdenkmäler*, 2. izdaja. Linc 1892. Str. 152. Skušnja uči, da se mnogo umetnin poproda za mal denar ali pa zavrže. Želeti bi bilo, da se izdá od kompetentne strani ukaz, naj se nobena v to stroko spadajoča stvar ne prodá, in tudi ne popravi brez dovoljenja. Skrbeti pa bi bilo, da se umetnine zberó in shranijo v diecezanskem muzeju, katerega bi bilo seveda treba še-le ustanoviti. Hkrati pa bi ista sobana lahko služila kot shajališče in knjižnica zanimajočih se krogov. — Prihodnji večer bo v sredo 9. marca ob osmih. Reditelj večeru bo dr. Aleš Ušeničnik. Predmet: **O novejšem slovenskem lep-slovju.**

(Mestni zbor ljubljanski) je imel sinoči svojo redno sejo. Ker radi pomanjkanja prostora ne moremo danes objaviti poročila o tej seji, omenjamo le, da se je mej drugim vsprejel tudi nujni predlog odbornika dr. Krisperja, naj občinski svet ljubljanski radostno pozdravi dognano spravo mej obema slovenskima strankama na Kranjskem.

(O prodiranju Nansenovem proti severnemu tečaju) je govoril včeraj č. g. kanonik I. Sušnik v »Katoliškem domu« malone dve uri precejšnjemu broju poslušalstva. Omenil je najprej poskusov, ki so se godili izza odkritja Amerike, da bi se moglo prodreti čim najdalje proti severu. Od raznih teh poskusov je omenjal govornik avstrijsko ekspedicijo na ladiji »Tegetthof« in našteval nadalje priprave Nansenove za odplov na sever. — Jako pazljivo smo sledili opisu njegove ladije, ki je bila zgrajena navlašč za to potovanje. Ž njo je plul proti severu, dokler je mogel. Ko pa je ladija obtičala v ledu, pomagal si je s pomočjo sibirskih psov, tako da je došel nekako 400 kilometrov od severnega tečaja. Govornik je dokaj zanimivo vpletal v svoje poročilo raznih mikavnih dogodkov, ki jih je doživel Nansen, kakor o vojski z belimi medvedi, o trpežnosti sibirskih psov, o prezimovanju v deželi Franca Jožefa I. itd. — Obljubil je, da prilično priobči svoj zanimiv govor v »Slovenca«. Da je bilo občinstvo hvaležno č. g. govorniku, kar mu je na koncu govora pokazalo z živahnim ploskanjem, umeva se pač samo po sebi. Mi pa pristavljamo: Kmalu zopet!

(Javen društven shod) priredi v nedeljo popoldne ob ¼ 4. uri slovensko katol. del. društvo v dvorani Katoliškega doma. Na dnevnem redu je mej drugim razgovor o pravilih za slovensko delavsko stavbinsko društvo.

(Jeranova dijaška miza.) Za mesec februarij je bilo plačati v ljudski kuhinji dijakom za hrano 199 gld. 53 kr., drugih troškov za stanovanje, hrano na stanovanjih, obleko in šolske potrebe 79 gld. 40 kr., skupaj 278 gld. 93 kr. — Dohodkov je bilo meseca februarija 152 gld. 50 kr. — Šolski vspehi podpiranih dijakov koncem prvega polletja so bili splošno povoljni. Od 145 podpiranih dijakov jih je 18 končalo prvo šolsko polletje z odliko, 106 s prvim redom, 21 jih je padlo z jedno ali več dvojkami; ti zadnji so bili sedaj zato večinoma odslovljeni. Kdor vé, s kolikimi skrbmi za vsakdanji kruh se je boriti te vrste dijakom poleg vseh šolskih dolžnostij, pritrđil mi bo, da so splošno res nepričakovano dobro dokončali semester ter da je bil denar, ki so ga dobrotniki zbrali v njih podporo, dobro po-

rabljen. — Zahvaljujoč zato vse prijatelje Jeranove dijaške mize, jih prosim, da tudi v prihodnje ne pozabijo podpirati tega našega neobhodno potrebnega domačega misijona.

V Ljubljani, 2. marca 1898.

A. Kalan.

(Štajerski deželni zbor) je v soboto proti polnoci zaključil letošnje zasedanje. V predzadnji seji, v petek, je bil na vrsti deželni proračun. Pri tej priliki se je poslanec Žičkar pritoževal o zatiranju Slovencev na Spodnjem Štajerskem. Dalje so govorili poslanci Žičkar, dr. Serbec in dr. Rosina proti podpori zloglasni »šűdmarki«, za katero je nemška večina dovolila 200 gld. Poslanec Vošnjak priporoča dovršitev javne bolnice v Slov. Gradcu, poslanec Robič nasvetuje v ta namen celi znesek 110.000 gld. Skupna potreščina deželnega proračuna znaša 7.491.275 gld., pokrije pa 3.340.475 gld. Nedostatek se bode pokrtil z naklado na pivo in žganje, z 10odstotno priklado na vino in meso, z 39odstotno priklado na direktne davke in 45odstotno priklado na splošno pridobnino. V soboto je zbornica vsprejela nov lovski zakon, ki je precej ugoden za vinorejce, ne pa za poljedelce in sadjarje.

(»Zore«), glasila slov. katoliškega dijaštva je izšla pred kratkim prva številka. Ko se je pred tremi leti list porodil, bilo je kaj javaljno, ali bo drobno dete ostalo pri življenju, ali pa ga doleti jednaka usoda, kakor ranjko »Vesno« žalostnega spomina. No, »Zora« je prekoračila že tretje leto, in kakor je videti, ostane pri življenju. Četrty letnik bode, kakor je soditi po prvi številki, napredoval v mnogem. Zagotovljenih je nekaj novih močíj in — kar je velevažno — dijaštvo se čedalje bolj zanima za list. »Zora« stoji na popolnoma objektivnem stališču, presoja pravično, ne glede na levo ne na desno. Toda to objektivno stališče pa ni brez — barve! »Zora« je glasilo slovenskega katoliškega dijaštva. Namen lista je ohraniti in vtrđiti v slovenskem dijaštvu njegovi najdražji svetinji, kateri je sprejel od matere: vero in narodnost. — Mi vemo, da je težko delo, izdajati in urejevati nam samim list, ki je sicer skrajno potreben, toda ne najde povsodi onega zanimanja, kakor ga zasluži; vendar mi vstrajamo pri delu imajoč pred očmi jasno očrtan cilj. Prosimo vse one Slovence, kojim je na srcu prospeh slov. dijaštva, ki bo nekđaj steber domovine, kojim je kaj na tem, da se akademična in srednješolska mladina vtrđi in obvaruje v pravih in resničnih vzorih, — vse one prosimo, da podpirajo list z obilno naročbo. List stane celo leto 1 gld. — za dijake 60 nč. in izide petkrat na leto. Naročnina se pošilja: P. Valjavec, cand. iur., Dunaj V., Matzleinsdorferstr. 76.

(Iz gornje vipavske doline.) [Potres]. Po listih se je pisalo pretekli teden o novem potresnem sunku, ki ga je bilo čuti po Furlanskem, Goriškem in po nekaterih krajih na Kranjskem. Tudi v Št. Vidu na Vipavskem se je čutil rahel potres nekako v tistem času kakor po drugih krajih.

(Iz gornje vipavske doline): Sv. Matije dan popoldne ob dveh je naznanil zvon župne cerkve šentviške, da gori. Nakrat se je zvedelo, da je v ognju hlev kmeta v Porečah — po domače pri Katarinih. Gasilno društvo šentviško je brzo prihitelo na kraj nesreče, zdatno pripomoglo, da se je ogenj omejil le na hlev in se ni razširil na bližnja poslopja. Zgorelo je do 40 stotov sena in piča, kar je bilo shranjeno v hlevu, živino so rešili. Kako se je vnelo, se ne ve. Čudno bi ne bilo nič pri nas, da je kak hudobnež to storil. Saj se potika po naših krajih leto in dan truma potujočih delavcev in rokodelcev, še več pa postopačev, še krepkih mož za delo. Kar ustrašiš se ga, ko te tak hrust poprosi za dar z močnim glasom; nehote se ne ustavljaš njegovi prošnji, vesel si, da ti pride brzo izpred oči. Da, videl sem berača — postopača, kakor sem pozvedel, doma je iz okolice ljubljanske, ki je v enem letu ni nič manj kot štirikrat po Vipavskem beračil s pretvezo: iščem službe po teh krajih. Takih in enakih zajedalcev vidiš mnogo, ki izzemajo ubožano, pa še vedno usmiljeno ljudstvo. No še bi šlo s temi — ni jih treba — postopači — pa glej jo divjo, razcapano drubal cigansko, ki drvi doli od Razdrtega v tol-pah liki nadležni burji, ki kričeč in proseč teka po vaseh od hiše do hiše, da se jih ljudje kar naprej zbojijo! Vse hiti pripravljat okoli hiš, zapirat vežna vrata, kadar se raznese glas po vasi

ali trgu: Cigani so tukaj! Prav sumljivo čudno se ti zdi, kdaj in ob katerem času cigani najraje pridejo v dolino — navadno dan za tem, ko je c. kr. žandarmerija patroljevala. Prejšnji dan si videl žandarma na patrolji, zdi se ti, kako dobro za državljane, da smo v takem varstvu, naslednji dan pa, glej ga spaka, kakor da bi jim dišalo, da ni nevarnosti in sitnosti, cigani so tukaj. Prav hvaležni bi bili Vipavci, da bi trše zapirali te pohajače. Naj je res, da imajo eni cigani svoje domovinske pravice tam po Notranjskem nekje, naj jih imajo, pa naj bivajo tamkaj ter naj nikari ne nadlegujejo našega po trtni uši že itak ubožanega ljudstva, ki se trudi za žive in za mrtve za najpotrebniše življenje.

(Italijansko vino.) V torek 1. t. m. se je pripetila v tržaškem pristanišču nesreča vsled uživanja takozvanega »italijanskega vina«. Štirje delavci so se po svojem obedu splazili do nekega soda, v katerem je bilo tako vino, in so se ga skrivaj navlekli, kar ga je vanje moglo. »Vino« jih je takoj tako omamilo, da so pocepali po tleh in se niso ganili, dasi je deževalo po njih in je mrzla burja brila. Ker delavcev le ni bilo v času dela na pregled, so jih šli iskat in jih našli vse štiri nezavestne. Tri so sicer zbudili, eden pa je obležal in malo potem je zdravnik konstatiral njegovo smrt. Oni trije pa so tožili o groznih bolečinah v želodcu in se kar zvijali v mukah. Vso stvar je vzelo v roke sodišče, ki je tudi zaukazalo dotični sod vina konfiskovati in vino analizirati. Pričakovati je toraj, da bo židovski lopovski »vino-tržec« doli v Italiji dobil zaslužno plačilo, ako je še kaj pravice na svetu. Ta slučaj pa zopet prav drastično kaže, kako veliko krivico je navalilo avstrijsko zakonodajstvo ne samo na naše vinogradnike, katerim je zaprta pot v trgovino z njihovim pristnim, zdravim vinom, ampak tudi občinstvu samemu s tem, da je uvedlo tisto sleparsko klavzulo. Judom in sleparjem se v Avstriji zares vse posreči, le poštenim ljudem se ne more ničesar. Tudi pri nas na Kranjskem se precej šari z »italijanskim« vinom in se mami ljudstvo z nizko ceno, — a kdo ima dobiček? Laški jud! Bodite toraj previdni in ogibajte se vsega, kar sploh nosi naslov »italijanskega vina«, ker v tem vinu — ni resnice.

Društva.

(Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko.) Vabilo na redni občni zbor, ki bode v nedeljo, dne 6. marca t. l. ob 2. uri popoldne v hotelu »Lloyd«. Vspored: 1. Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo računskih preglednikov; 4. poročilo blagajnikovo; 5. volitev društvenega vodstva; 6. volitev pregledovalcev računov; 7. raznoterosti.

(Hranilnica in posojilnica v Mengšu) je imela svoj občni zbor na pustno nedeljo. Do novega leta, torej v osmih mesecih svojega obstanka, je imela 46.395 gld. 33 kr. prometa, članov pa šteje 106. V minulem letu je vložilo 118 strank 151 krat 19.228 gld., vzdignilo 15 strank 21 krat 946 gld. 15 kr. Posojil se je dalo 97 strankam 109 krat 15.175 gld., vrnilo pa 5 strankam 650 gld. Posojila se je dalo za plačevanje dolgov 5305 gld., — za nakup posestev 1555 gld., za nakup živine 952 gld., za zidanje in popravo poslopij 1170 gld., za razne kupčije 5553 gld., za razne male opravke pa 640 gld. V desetih mesecih ima posojilnica prometa 64.478 gld. 28 kr. Čisti dobiček znaša 55 gld. 57 kr., ki se je pribil rezervnemu zakladu. Z delovanjem odborovim so bili popolno zadovoljni vsi udje ter so ga znova izvolili. Po odobrenju letnega računa je tajnik obrazložil velik pomen Reiffeisenovih posojilnic, priporočil tesno mejsebojno organizacijo ter ovrigel nekatere ugovore.

(Slovenska posojilnica na Ziljski Bistrici [Koroško]) imela je leta 1897 denarnega prometa 73.431 gld. 22 kr. Pristopilo je novih zadružnikov 21, izstopilo je osem. Koncem leta je bilo 124 zadružnikov, kateri imajo vplačanih deležev 1380. Hranilnih vlog vložilo se je leta 1897 28.749 gld. 20 kr. in bilo koncem leta vkup 45.169 gld. Posodilo se je 11.527 gld.; koncem leta je bilo posojil vkup 38.195 gld. Čisti dobiček znaša 423 gld. 4 kr. Rezervni zaklad 526 gld. 95 kr. Hranilne vloge se obrestujejo od 1. januarja 1898 l. naprej s 3,75%, in posojila s 4,75%.

Telefonična in brzojavna poročila.

Kranj, 4. marca. Deželni poslanec g. notar V. Globočnik je umrl danes popoldne ob četrt na 4. uro. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

Dunaj, 4. marca. Poljska poslanca Dzeduszicki in Madejski sta se danes v zbornici dalje časa posvetovala z dr. Fuchsom. Gotovega glede predsedstva ne bo nič, dokler se ne snide parl. komisija desnice. Sploh pa se celo govori, da bo vlada imela svojega kandidata za predsedstvo ter da se pred volitvijo predsedstva ne more vedeti, ali bo še obstala sedanja večina. Pravijo, da Gautsch več ne računa na Mladočehe ter da skuša pridobiti za večino del zmernejših Nemcev, ki baje ne mislijo več na obstrukcijo. Čudno je vsekako, da vodje nemških liber. zelo in mnogo občujejo z Gautschem in tudi voditelji liberalnih časopisov se približujejo vladnim glasilom. — Glede jezikovnih naredb ni še gotovo, ali se že jutri razglasé.

Dunaj, 4. marca. Seja parlamentarne komisije desnice je za nekaj dni preložena ter se vrši 8. ali 10. marca. Prvi razgovor bo veljal določitvi predsedstva in stališča desnice do opozicije in vlade. Bivši predsednik Abrahamovicz se je vrnil v Levov.

Dunaj, 4. marca. Govori se, da je cesar potrdil zakon glede zvišanja uradniških plač ter da ta zakon stopi v veljavo z decembrom.

Dunaj, 4. marca. Ako se v državnem zboru omogoči redno delo, tedaj vlada pusti zbornici čas za rešitev nagodbe ter potem skliče delegaciji šele jeseni.

Dunaj, 4. marca. Bivši nemško-liberalni poslanec Obentraut je govoril o političnem položaju ter tu vzbudil pozornost z zahtevo, naj se nemški liberalci združijo zopet s katoliško cerkvijo, ker je sicer nemštvo v Avstriji izgubljeno (!) Liberalni listi o tem poročajo brez opazk. „Vaterland“ pa dostavlja, da se za to izjavo najbrže skrivajo židje, ki imajo ž njo svoje namene, ki pa niso v korist ne katolikom, ne Nemcem.

Dunaj, 4. marca. Pri otvoritvi državne zbornice bo minister baron Gautsch označil stališče, katerega se drži njegova vlada in pri katerem hoče vztrajati tudi v prihodnje.

Dunaj, 4. marca. Zdravstveno stanje prestolonaslednika-vdove Stefanije se vidoma boljša. Nevarnost je najbrže odstranjena.

Levov, 4. marca. Poslanec Stojalovski in njegovih šest somišljenikov izjavljajo, da so osnovali za državni zbor posebni klub z imenom: Poljska krščanska ljudska stranka. Člani poljskega kluba očitajo Stojalovščikom separatizem, ti pa poudarjajo, da jim treba braniti pravice tlačenegega ljudstva.

Budimpešta, 4. marca. Cesar se je sinoči ob 9. uri 45 minut s posebnim vlakom podal na Dunaj, kamor je dospel danes jutraj.

Budimpešta, 4. marca. V poslanski zbornici je naznanil predsednik, da je poslanec Košut vložil nujni predlog, v katerem zahteva, naj zbornica čestita italijanskemu parlamentu povodom jubileja italijanske ustave.

Budimpešta, 4. marca. Poslanska zbornica je s precejšnjo večino sklenila, da predlog posl. Košuta glede čestitke italijanskemu narodu ne pride na dnevni red, ker je ministerski predsednik baron Banffy izjavil se proti predlogu, naglašujoč, da tak predlog nasprotuje parlamentarni praksi.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
3. 9. zvečer	731.7	0.0	sl. svzh.	jasno	
4. 7. zjutraj	732.8	-3.6	sl. jzah.	megla	0.0
2. popol.	732.7	1.2	sl. vzh.	sneg	

Srednja večerajšnja temperatura 1.2°, za 0.4° pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Franca Tomšiča iz Koritnic posestvo (3920 gld.) dné 7. marca in 7. aprila v Ilir. Bistrici.
Antona Korinška iz Selc posestvo (1440 gld.) dné 12. marca in 16. aprila na Brdu.

Zahvala. 165 1-1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč k pogrebu naše preljube, nepozabne matere, gospé

Antonije Šumi-jeve

vdove meščana, mesarja in posestnika,

in za neštivilne dokaze iskrenega sočutja med njih boleznijo in ob smrti, izrekamo presrečno zahvalo.

V Kranju, dné 3. sušca 1898.

Žalujoči ostali.

Trgovski pomočnik,

v prodajni mešanega blaga popolnoma izvežban, ter slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi popolnoma vešč, se takoj sprejme.

Iščem tudi 157 3-2

učenica

za prodajnico z mešanim blagom ali pa tudi spretno prodajalko.

Natančneje po dogovoru pri Antonu Trevn-u na Jesenicah (Gorenjsko).

Dobro ohranjena, lahka

kočija,

tudi za pokrito rabo pripravljena, zelo priprava za deželo je po nizki ceni na prodaj v Nunskih ulicah št. 4. 149 6-4

1898
Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 10 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nabajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni trdki, toraj nastavljeni le jedna omara. Kjer ni skladišča teh semen, se je obrniti naravnost do tvrdke.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin napravljeni likér 272 2

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalo pijačo naj bi imeli ta likér v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. G. Piccoli in Ubald pl. Trnkóczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah 99 25-7

St. 7174.

Ustanova za vojaške sirote.

Pri podpisnem magistratu podeliti je za tekoče leto Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 37 gld. 80 kr.

Pravico do te ustanove imajo uboge sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali pa nezakonske, in je vložiti prošnje za podelitev te ustanove do 10. marca letos pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 24. februarija 1898.

Koverta s firmo

vizitnice in trgovske račune

priporočá

Katol. tiskarna v Ljubljani.

151 3-2

Severonemški Lloyd v Bremi.

158 30-2

Od vis. c. kr. ministerstva vsled ukaza dné 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštnih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Iz Breme vsak torek in soboto zvečer.

Iz Southamptona dotaknivi se Cherbourg vsako sredo in nedeljo

Iz Genova dotaknivi se Neapola via Gibraltar dva ali trikrat na mesec.

Brema - Avstralija. Do Adelaide, Melbourne, Sydneya.

Brema - Vzhodna Azija. Do Kitajskega, Buenos-Ayres.

Brema - Južna Amerika. Do Montevideo, Baltimore.

vožnja po morji čez ocean do Novi-Jorka traja 6 do 7 dnij.

Najlepša in najcenejša priložnost za potovanje.

Glavni zastopnik v Ljubljani: Edvard Tavčar.

S 1. januarjem 1898 se je pričelo novo letoletno naročevanje!

„MERCUR“

Avtentično oznanilo zrebjanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izzrebanih državnih in zasebnih obligacij. Brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega znamenek vseh izzrebanih srečk.

Naročuje se najprimerneje s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštnih uradih in pri administraciji „Mercur“, Dunaj, I., Wollzelle 10.

2 gld. 60

celoletna naročnina.